

HISTORISCHE
VERENIGING

„De Zijpe”

Het verhaal van Hilda van Bodegraven

(Het verhaal van haar leven heeft Hilda verteld aan Ineke van Stuijvenberg in 2012. In dat jaar is ze ook 90 jaar geworden!)

Fragmenten uit het verhaal:

Ik ben geboren in Schagerbrug, aan de Schagerweg, op 15 augustus 1922. Mijn vader had daar een smederij. Mijn overgrootvader kwam uit Groet en die begon een smederij op Schagerbrug. Ze begonnen aan de Grote Sloot 364 in een klein huisje. Daar heeft later nog een zus gewoond van een knecht van Flip. Er moest toen een nieuwe vloer in de kamer komen en toen vonden ze nog eierkolen van de smederij. Daarna zijn ze naar de Schagerweg gegaan en ik ben daar geboren.

Schagerweg (1925) met de smederij van Willem van Bodegraven

Wij waren met 6 kinderen. Alie was de oudste en daarna kwamen Flip, Nel, Piet en ik. Na mij kwam Wim nog en moeder kreeg ook nog een keer een miskraam.

Ik weet nog wel dat moeder tegen ons zei: “Jullie krijgen er misschien nog een broertje. Of zusje bij.” “Ajakkes,” had Alie toen gezegd. Alie was de oudste. “Mensenkinderen, er komt er weer eentje bij!” Nou, dat was dus Wim en die is alleen nog over. De anderen zijn allemaal al overleden, ja, zo gaat dat!”

Familiefoto

Wij hadden aan de Schagerweg een kamer en een keuken en er was een portaaltje waar je door naar binnen kon komen. Dan nog een paar slaapkamers en boven was er nog een zolder. Buiten stond een regenbak op het erf. We hadden daar ook nog een schuurtje en een boomgaard met een paar perenbomen. Die peren waren erg lekker, hoor! Als we erg veel peren hadden, dan zetten we ook wel een doos vol over het hekje, voor de burens. Nou en toen kwam zo'n buurmeisje later vragen: “Buurvrouw, de peren zijn op, krijgen we nog een doos?” Nou ja, dan hadden ze al gehad. “Nee, dat kan niet hoor, jullie hebben al gehad en nou krijgen jullie niet meer!” Nou, dan gingen ze weer met hun doos. Ze dachten nog wel een doos te kunnen halen. We zetten ook wel peren over het hekje voor Kees Thomasz en voor Bos. Ja hoor, die kregen ook wel een emmer vol peren.

Buiten hadden we ook nog een grote regenbak. Nou, dat was best heerlijk voor de was. Dan had je minder zeep nodig – veel minder! Het was regenwater, hè!

Dat water kwam uit de dakgoot en ging door de regenpijp naar de waterbak. Dan ging het eerst nog door een zeef, die zat er naast. Op de vloer van de bak, een cementen vloer, lagen grote, platte kiezelstenen.

En eens in het jaar moesten die stenen toch eens schoon gemaakt worden. Dat was een heel werk, hoor! Dan moest je eerst een laag prut eruit scheppen en dan die stenen natuurlijk. Die gingen in een grote teil om schoongeboend te worden. Als de bodem van de bak schoon was, konden de kiezels er weer opgelegd worden en zo kon het er weer een jaartje tegen!

In het schuurtje hadden we een ijzeren haak en daar hing een tobbe aan, voor de was. Er stond ook een petroleumkacheltje. Daarop kwam dan de teil met water en daar deed je de zeep in. Dan kookte je eerst de witte was en daarna de rooie zakdoeken van de mannen. Die moesten ook gekookt worden, want die waren toch vies! En het laatste deden we de overalls. Die legden we op de grond, in de schuur. Daar moest je met een boender over heen om ze schoon te krijgen, die overalls. Die waren natuurlijk vreselijk smerig van het vet. We boenden ze schoon met groene zeep. Dat smeerde je erop en dan maar boenen! Nou, dan werden ze wel schoon, hoor. De fijne was deed je er tussen door, met de hand.

En met dat petroleumkacheltje ging het ook heel goed. Je moest er alleen wel om denken, dat het niet te hoog

ging branden, hè !! Ik weet nog, dat ik een keer van huis kwam en allemaal rookwolken uit het schuurtje zag komen. Ik gilte: “Brand, brand.” Het zag zo vreselijk, maar ja, ik had niet goed gekeken, hè! De vlam van het kacheltje ging hoger en nou, mensenkinderen, wat een walm! Het was toch een getob hoor, met dat kacheltje!

Maar ja, dat was nu eenmaal zo! Je wist niet beter. Och mensen, ja!

Petroleumkacheltje

Mijn moeder kookte op een petroleumstel, want iets anders had je toen nog niet. Ze had er meer van. Een 1-pits, een 2-pits en een 3-pits had ze. Het schoot wel op hoor, dat koken op petroleumstellen, maar je moest ze aan doen en dan even blijven kijken, want de vlam ging altijd nog wat omhoog!

Petroleumstellen: 1-pits, 2-pits en 3-pits

Tussen de middag was het warm eten voor de mannen. Toen wij naar Schagen op school gingen, was er dus al warm geeten en kregen wij, wat moeder nog over had 's Morgens aten we brood en we kregen brood mee naar school.

Het hele verhaal van Hilda van Bodegraven is te lezen in het Zijper Museum.

We aten meestal gewoon aardappelen en groente, hè. En pap toe. Havermout, of rijst. Op donderdag aten we altijd pannenkoeken, of we kregen broeder. Dat was vast elke donderdag. De ene week pannenkoeken en de andere week broeder. Steeds om en om. Ik weet ook niet waarom dat was, hoor. Het was gewoon zo! Op zondag was het wat ruimer met het warme eten.

Broeder

Broer Wim zei altijd: "Maandag was om de restjes op te maken." Dan kwam er een schaal rijst toe. Rijstepap! Dat vond ik toch zo lekker, hè! De rijst van nu vind ik niet lekker, hoor. Vis aten we eigenlijk nooit. Hielden ze zeker zelf niet van?